

Татарстан Республикасы Кукмара
муниципаль районы Зур Кукмара авыл
жирлеге башкарма комитетының 20 декабре
2021 елның 65 номерлы карарына кушымта

**2022 – 2030 ЕЛЛАРГА ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
КУКМАРА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ЗУР КУКМАРА АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНЕҢ ТРАНСПОРТ
ИНФРАСТРУКТУРАСЫН КОМПЛЕКСЛЫ ҮСТЕРҮ
ПРОГРАММАСЫ**

ЭЧТӨЛӨК

1. Кереш
2. Програма паспорты
3. Зур Кукмара авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасының хәзерге торышы характеристикасы
4. Транспортка сорау, халыкның хәрәкәт итү күләме һәм характеры, Зур Кукмара авыл жирлеге территориясендә булган транспорт төрләре буенча йөк ташу фаразлары
5. Зур Кукмара авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасын үстерүнең принципаль вариантлары һәм максатчан күрсәткечләре буенча бәяләү
6. Зур Кукмара авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасын үстерү буенча чаралар исемлеге һәм чараларны тормышка ашыру чираты
7. Зур Кукмара авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасын үстерү чараларын финанслау күләмнәрен һәм чыганаclarын бәяләү
8. Зур Кукмара авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасын үстерү чараларының нәтижәлелеген бәяләү
9. Зур Кукмара авыл жирлеге территориясендә транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү өлкәсендә институцион үзгәртүләр, эшчәнлекне хокукый һәм мәгълүмати тәмин итүне камилләштерү буенча тәкъдимнәр

1. КЕРЕШ

2022 – 2030 елларга Зур Кукмара авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы түбәндәге документлар нигезендә эшләнде:

- «Россия Федерациясенең Шәһәр төзелеше кодексы» 2004 елның 29 декабрәндәге 190-ФЗ номерлы Федераль закон;

«Россия Федерациясендә автомобиль транспортында һәм шәһәр жир өсте электр транспортында пассажирлар һәм багажны даими ташуны оештыру һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2015 елның 13 июлендәге 220-ФЗ номерлы Федераль закон;

«Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2007 елның 8 ноябрәндәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон;

- «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон;

- «Жирлекләрнең, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2015 елның 25 декабрәндәге 1440 номерлы карары

Программа Зур Кукмара авыл жирлегенең (алга таба – жирлек) транспорт инфраструктурасын, шул исәптән жирлекнең социаль-икътисади һәм шәһәр төзелешен үстерүнең, транспорт соравы, халыкны йөртү һәм транспорт төрләре буенча йөк ташу күләме һәм характеры, автомобильләштерү дәрәжәсе, юл хәрәкәте параметрлары үсешенең төп юнәлешләрен, юл хәрәкәте иминлеге, транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә һәм халыкның сәламәтлегенә тискәре йогынтысы күрсәткечләрен билгели.

Программаның нигезен авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасын үстерүнең төрле юнәлешләре буенча программа чаралары системасы тәшкил итә. Әлеге Программа авыл жирлегенең тотрыклы үсешенә юнәлдерелгән һәм Татарстан Республикасы транспорт комплексын реформалаштыру буенча дәүләт сәясәтенә тулысынча туры килә.

Программаның максатлары һәм бурычлары – жирлекнең тормышның башка өлкәләрендәге эшчәнлек белән балансланган һәм координацияләнган транспорт инфраструктурасын үстерү, социаль-икътисади үсеш өчен шартлар формалаштыру, халыкка, икътисади эшчәнлекне гамәлгә ашыручы юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә транспорт хезмәте күрсәтүнең куркынычсызлыгын, сыйфатын арттыру, транспорт инфраструктурасының жирлекнең әйләнә-тирә мохитенә тискәре йогынтысын киметү.

2. ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

Программаның исеме	2022 – 2030 елларга Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Зур Кукмара авыл җирлеге муниципаль берәмлегенең транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы
Программаның заказчысы	Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Зур Кукмара авыл башкарма комитеты 422120, Татарстан Республикасы, Кукмара районы, Зур Кукмара авылы, Мәктәп ур., 2
Программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Зур Кукмара авыл башкарма комитеты 422120, Татарстан Республикасы, Кукмара районы, Зур Кукмара авылы, Мәктәп ур., 2
Программаның жаваплы башкаручысы	Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Зур Кукмара авыл башкарма комитеты 422120, Татарстан Республикасы, Кукмара районы, Зур Кукмара авылы, Мәктәп ур., 2
Программаны эшләүнең максаты	Җирле әһәмияткә транспорт инфраструктурасы объектларын төзү, реконструкцияләүгә булган ихтыяж нигезендә Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Зур Кукмара авыл җирлеге муниципаль берәмлегенең транспорт инфраструктурасын баланслы, перспективалы үстерүне тәмин итү
Программаның бурычлары	<p>Программаның максатына ирешү шартлары булып түбәндәге бурычларны хәл итү тора:</p> <ul style="list-style-type: none"> - халыкка, шулай ук җирлек территориясендә икътисади эшчәнлек субъектларына транспорт хезмәте күрсәтүнен куркынычсызлыгы, сыйфаты һәм нәтижәлелеге; - шәһәр төзелешен проектлау нормативлары нигезендә халык һәм икътисадый эшчәнлек субъектлары өчен транспорт инфраструктурасы объектларының үтемлелеге; - халыкның хәрәкәттәге ихтыяжлары, җирлек территориясендә пассажирлар һәм йөк ташуда икътисадый эшчәнлек субъектларының ихтыяжлары нигезендә транспорт инфраструктурасын үстерү; - җирлектә шәһәр төзелеше эшчәнлегенә белән балансланган транспорт инфраструктурасын үстерү; - транспорт белән идарә итү өчен шартлар; - хужалык эшчәнлегенең икътисадый нәтижәләренә карата юл хәрәкәтендә катнашучыларның тормыш иминлеген һәм сәламәтлеген тәмин итү өчен өстенлекле шартлар булдыру; - башка транспорт чараларына карата гомуми файдаланудагы транспорт чаралары хәрәкәтенең өстенлекле шартларын булдыру; - җирлектә җәяүлеләр һәм велосипедта йөрү өчен шартлар; - гамәлдәге транспорт инфраструктурасы эшчәнлегенең нәтижәлелеге.

<p>Максатчан күрсәткечләр</p>	<p>Ремонтланган юлларның озынлыгы (асфальт-бетон жәю), км; ЮТһ саны, берәмлек; ЮТһдә жәрәхәтләнүчеләр саны, кеше; Төзелгән автомобиль юллары озынлыгы, км.</p>
<p>Программаны тормышка ашыру вакыты</p>	<p>Программа 2022-2030 елларга исәпләнгән</p>
<p>Таләп ителә торган капитал кертемнәр күләме</p>	<p>Программа чараларын финанс ягыннан тәмин итү муниципаль программалар кысаларында муниципаль районның жирле бюджеты чаралары һәм Татарстан Республикасы чаралары хисабына гамәлгә ашырыла.</p> <p>2022 ел</p> <p>Программаларны финанслау күләме: 5 550 000 сум</p> <p>эксплуатация һәм ремонт чараларын үтәү юлы белән жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышын тәмин итү; жирле әһәмияттәге урамнарны һәм юлларны капитал, агымдагы ремонтлау;</p> <p>- жәяүлеләр тротуарларын ясау, юлларны карап тоту, даими грейдерлау, чокырларны ямау, юл билгеләрен урнаштыру, урамнарны яктырту өчен светодиод прожекторлар урнаштыру, юл хәрәкәте иминлеген арттыруга юнәлдерелгән чаралар.</p> <p>2023 ел</p> <p>Программаларны финанслау күләме: 5 550 000 сум</p> <p>эксплуатация һәм ремонт чараларын үтәү юлы белән жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышын тәмин итү; жирле әһәмияттәге урамнарны һәм юлларны капитал, агымдагы ремонтлау;</p> <p>- жәяүлеләр тротуарларын ясау, юлларны карап тоту, даими грейдерлау, чокырларны ямау, юл билгеләрен урнаштыру, урамнарны яктырту өчен светодиод прожекторлар урнаштыру, юл хәрәкәте иминлеген арттыруга юнәлдерелгән чаралар.</p>
	<p>2024 ел</p> <p>Программаларны финанслау күләме: 5 550 000 сум</p> <p>эксплуатация һәм ремонт чараларын үтәү юлы белән жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышын тәмин итү; жирле әһәмияттәге урамнарны һәм юлларны капитал, агымдагы ремонтлау;</p> <p>- жәяүлеләр тротуарларын ясау, юлларны карап тоту, даими грейдерлау, чокырларны ямау, юл билгеләрен урнаштыру, урамнарны яктырту өчен светодиод прожекторлар урнаштыру,</p>

	<p>юл хэрэкэте иминлеген арттыруга юнэлдерелгэн чаралар.</p> <p>2025 ел</p> <p>Программаларны финанслау күлэме: 5 550 000 сум</p> <p>эксплуатация һәм ремонт чараларын үтәү юлы белән жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышын тәэмин итү; жирле әһәмияттәге урамнарны һәм юлларны капитал, агымдагы ремонтлау;</p> <p>- жәяүлеләр тротуарларын ясау, юлларны карап тоту, даими грейдерлау, чокырларны ямау, юл билгеләрен урнаштыру, урамнарны яктырту өчен светодиод прожекторлар урнаштыру, юл хэрэкэте иминлеген арттыруга юнэлдерелгэн чаралар.</p> <p>2026-2030 еллар</p> <p>Программаларны финанслау күлэме: 28 000 000 сум.</p> <p>эксплуатация һәм ремонт чараларын үтәү юлы белән жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышын тәэмин итү; жирле әһәмияттәге урамнарны һәм юлларны капитал, агымдагы ремонтлау;</p> <p>- жәяүлеләр тротуарларын ясау, юлларны карап тоту, даими грейдерлау, чокырларны ямау, юл билгеләрен урнаштыру, урамнарны яктырту өчен светодиод прожекторлар урнаштыру, юл хэрэкэте иминлеген арттыруга юнэлдерелгэн чаралар.</p> <p>Муниципаль берәмлек бюджетыннан финанслау ел саен чираттагы финанс елына бюджет формалаштырганда төгәлләштерелә. Финанслау күрсәткечләре, эшлэнгән проект-смета документациясен һәм барлык дәрәжәләрдәге бюджетлардан акчаларны фактта бүлөп бирүне исәпкә алып, төгәлләштерелергә тиеш.</p>
<p>Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре</p>	<p>Программаны тормышка ашыру нәтижәсендә 2030 елга түбәндәгеләр планлаштырыла:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Транспорт инфраструктурасын үстерү; 2. Гомуми файдаланудагы транспорт үсеше; 3. Жирлек юллары челтәрен үстерү; 4. Транспортның әйләнә-тирә мохиткә һәм халыкның сәламәтлегенә тискәре йогынтысын киметү; 5. Юл хэрэкэте иминлеген арттыру.

3. ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫНЫҢ ХӘЗЕРГЕ ТОРЫШЫ ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

Зур Кукмара авыл жирлеге «Территорияләр чикләрен билгеләү һәм «Кукмара муниципаль районы» муниципаль берәмлегенә һәм аның составындагы муниципаль

берәмлекләрнең статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 27-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә төзелде.

Авыл жирлегенең административ үзәге-Зур Кукмара авылы. Торак пунктның торак төзелеше шәхси торак йортлар һәм йорт яны участкалары белән тәкъдим ителгән.

Зур Кукмара авыл жирлегендә хезмәт күрсәтү объектларының берсе эшли: Зур Кукмара урта мәктәбе.М. М. Мансурова, МБДОУ "Балалар бакчасы".Зур Кукмара "Шатлык «балалар бакчасы,» Янсыбы «балалар бакчасы, «Ялкын» яшүсмерләр клубы, Зур Кукмара авылы күпфункцияле үзәге, Янсыбы авылы мәдәният йорты, Иске Юрт авыл клубы, ике китапханә , Зур Кукмара, Янсыбы авылларында ФАП, жиде азык-төлек кибете, 1» Пятерочка «супермаркеты, 2 төзелеш кибете, 1 питовник, бер кафе, бер кунакханә.

Транспорт-коммуникация инфраструктурасы территорияләренә тышкы транспорт объектлары территорияләре (Кукмара ш. тимер юл станциясе 3 км, автобус тукталышлары), Тышкы элементлар территорияләре (тимер юл, гомуми файдаланудагы автомобиль юллары, бүлеп бирелгән полоса белән) керә.

4. АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ ТРАНСПОРТКА СОРАУ, ХАЛЫКНЫҢ ЙӨРЕШЕ ҺӘМ ЙӨК ТАШУ КҮЛӘМЕ ҺӘМ ХАРАКТЕРЫНЫҢ ҮЗГӘРҮЕ ФАРАЗЫ.

Транспорт – авыл жирлеге инфраструктурасының икътисадның барлык тармаклары һәм халыкның йөк һәм пассажирлар йөртүгә булган ихтияжларын канәгатьләндерә, житештерүчеләр һәм кулланучылар арасында төрле продукция төрләрен күчерә, халыкка һәркем файдаланырлык булган транспорт хезмәте күрсәтә торган иң мөһим өлеше. Транспортның тотрыклы һәм нәтижәле эшләве халыкның пассажирлар йөртүгә булган ихтияжын тулысынча канәгатьләндерү һәм жирлекнең барлык предприятиеләренең уңышлы эшләве өчен кирәкле шарт булып тора. Авыл жирлегендә төп һәм бердәнбер пассажир транспорты булып такси һәм шәхси автотранспорт тора.

Зур Кукмара авыл жирлегендә төп транспорт артерияләре булып төп урамнар һәм торак төзелешендә төп урамнар тора. Зур Кукмара авылы – Тау асты, Норма, Яшьләр, Яр бие, Яшел, Эшчеләр , Веселая, Тимер юл, Киров, Елга, Ленин, Мәктәп, Октябрь , Вахитов, Тукай, Колхоз, Майская, Парковая, Яр бие, Һади Такташ, Муса Жәлил, Көнбатыш, Гафиятуллин, М. Гафури, Гагарин,1 май, Пионер, Спорт, Комсомол, Хәсән Туфан, с. Сәйдәш, Абдулла Алиш, Каюм Насыйри, Фәнис Яруллин, Урманлы, Наратлык, Нагорный, Л.Толстой, Мичурин, Гадел Кутуй, Гали Ильясов, Илһам Шакиров, Ломоносов, Пушкин урамы, Раниф Шәрипов, Галиәскәр Камал, Хөсәен Ямашев, Рөстәм Яхин, Зөлфәт Хәким, Тажи Гыйззәт, Рабит Батулла, Гомәр Бәширов, Сара Садыкова, Сибгат Хәким, Карьер, Бакый Урманче, Марсель Сәлимжанов, Хәйдәр Бигичев, Хәйдәр Бигичев, Аяз Гыйләжев, Гөлшат Зәйнәшева, Әмирхан Еники, Шәрип Мөлеков, Илдар Юзеев,Шәриф Камал;

торак Рудник п.–Үзәк, Наратлы, Урманлы, Родникова, Гафиятуллин тыкрыгы, Төзелеш;

Иске Юрт авылы-Үзәк ур., Тау асты, Майская ур.;

Янцобино авылы-и. Хэйретдинов ур., Пионер урамы, Майская урамы, Яшьләр ур.,

Әлеге урамнар торак территорияләр эчендә һәм төп урамнар белән интенсив хәрәкәт белән бәйләнеше тәэмин итә.

1 нче Таблица. Зур Кукмара авыл жирлегенә чикләрендә урам-юл челтәре буенча гомуми мәгълүматлар.

№	Күрсәткечләр	Үлчәү берәмлеге	2021 елга мәгълүматлар
1	Урам челтәренен гомуми озынлыгы	км	49,45
2	Урам челтәренен гомуми мәйданы	мең кв.м.	187,2
3	Урам-юл челтәре тыгызлыгы	км/км.кв.м	0,25

Зур авыл жирлегенен урам-юл челтәрен анализлау нәтижәсендә транспортның эшен катлауландыручы түбәндәге сәбәпләр ачыкланды:

- урам һәм юлларның техник торышы канәгатьләнерлек булмау;
- машиналар йөрү өлешенен киңлеге житмәү (4-5);
- грунт юлларның шактый озын булуы;
- урамнарның билгеләнеше буенча дифференциацияләү булмау;
- жәяүлеләр хәрәкәтен тәртипкә китерү өчен кирәкле тротуарлар булмау.

№ п-п	Автомобиль юлы яки урам исеме	Идентификация номеры	Озынлыгы, км
			Барлыгы
	Барлыгы:		
	Зур Кукмара авылы		38,07
1.	Тау асты	92-633-412-101 ОП-МП-01	0,495
2	Норма	92-633-412-101 ОП-МП-02	0,515
3	Яшьләр	92-633-412-101 ОП-МП-03	0,495
4	Яр	92-633-412-101 ОП-МП-04	0,500
5	Яшел	92-633-412-101 ОП-МП-05	0,150
6	Эшчеләр	92-633-412-101 ОП-МП-06	0,840
7.	Күңелле	92-633-412-101 ОП-МП-07	0,600
8	Тимер юл	92-633-412-101 ОП-МП-08	0,890
9	Киров	92-633-412-101 ОП-МП-09	1,100
10	Елга	92-633-412-101 ОП-МП-10	0,630
11	Ленин	92-633-412-101 ОП-МП-11	1,060
12	Мәктәп	92-633-412-101 ОП-МП-12	1,720
13	Октябрьская	92-633-412-101 ОП-МП-13	0,830

14	Вахитова	92-633-412-101 ОП-МП-14	0,440
15	Тукай	92-633-412-101 ОП-МП-15	0,390
16	Колхоз	92-633-412-101 ОП-МП-16	0,670
17	Майская	92-633-412-101 ОП-МП-17	0,595
18	Парковая	92-633-412-101 ОП-МП-18	0,280
19	Яр буе	92-633-412-101 ОП-МП-19	0,530
20	Җади Такташ	92-633-412-101 ОП-МП-20	0,280
21	Муса Җәлил	92-633-412-101 ОП-МП-21	0,280
22	Көнбатыш	92-633-412-101 ОП-МП-22	0,270
23	Гафиятуллина	92-633-412-101 ОП-МП-23	0,250
24	М. Гафури	92-633-412-101 ОП-МП-24	0,230
25	Гагарин	92-633-412-101 ОП-МП-25	0,160
26	1 Май	92-633-412-101 ОП-МП-26	0,160
27	Пионерлар	92-633-412-101 ОП-МП-27	0,170
28	Спорт	92-633-412-101 ОП-МП-28	0,160
29	Комсомол	92-633-412-101 ОП-МП-29	0,190
30	Хәсән Туфан	92-633-412-101 ОП-МП-30	0,550
31.	Сәйдәшев Ур	92-633-412-101 ОП-МП-31	0,175
32.	Габдулла Алишә	92-633-412-101 ОП-МП--32	0,500
33.	Каюм Насыйри	92-633-412-101 ОП-МП-33	0,615
34.	Фәнис Яруллин	92-633-412-101 ОП-МП-34	0,430
35.	Урманлы	92-633-412-101 ОП-МП-35	1,395
36.	Нагорная	92-633-412-101 ОП-МП-36	1,295
37	Л. Толстой	92-633-412-101 ОП-МП-37	0,905
38	Мичурин	92-633-412-101 ОП-МП -38	0,560
39	Гадел Кутуй	92-633-412-101 ОП-МП-39	0,545
40	Гали Ильясов	92-633-412-101 ОП-МП-40	0,730
41	Илһам Шакиров	92-633-412-101 ОП-МП-41	0,730
42	Ломоносов	92-633-412-101 ОП-МП-42	0,850
43	Пушкин Урамы	92-633-412-101 ОП-МП-43	0,210
44	Рәниф Шәрипов	92-633-412-101 ОП-МП-44	0,500
45	Галиәскәр Камал	92-633-412-101 ОП-МП-45	0,615
46	Хәсән Ямашев	92-633-412-101 ОП-МП-46	0,685
47	Рәстәм Яхин	92-633-412-101 ОП-МП-47	0,615

48	Зөлфәт Хәким	92-633-412-101 ОП-МП-48	0,750
49	Тажи Гыйззәт	92-633-412-101 ОП-МП-49	0,600
50	Рабит Батулла	92-633-412-101 ОП-МП-50	0,350
51	Гомәр Бәширов	92-633-412-101 ОП-МП-51	1,280
52	Сара Садыкова	92-633-412-101 ОП-МП-52	2,015
53	Сибгат Хәким	92-633-412-101 ОП-МП-53	1,140
54	Карьер	92-633-412-101 ОП-МП-54	0,090
55	Бакый Урманче	92-633-412-101 ОП-МП-55	1,380
56	Марсель Сәлимжанов	92-633-412-101 ОП-МП-56	0,850
57	Хәйдәр Бигичев	92-633-412-101 ОП-МП-57	1,245
58	Аяз Гыйләжев	92-633-412-101 ОП-МП-58	0,150
59	Гөлшат Зәйнәшева	92-633-412-101 ОП-МП-59	0,150
60	Әмирхан Еники	92-633-412-101 ОП-МП-60	0,185
61	Шәрип Мөлеков	92-633-412-101 ОП-МП-61	0,160
62	Илдар Юзеев	92-633-412-101 ОП-МП-62	0,150
63	Шәриф Камал	92-633-412-101 ОП-МП-63	0,120
64	Наратлы	92-633-412-101 ОП-МП-64	0,670
	Жилой Рудник п.		3,56
1	Үзәк	92-633-412-116 ОП-МП-1	0,900
2	Наратлы	92-633-412-116 ОП-МП-2	0,330
3	Урманлы	92-633-412-116 ОП-МП-3	0,100
4	Чишмә тыкрыгы	92-633-412-116 ОП-МП-4	0,370
5	Гафиятуллин проспекты	92-633-412-116 ОП-МП-5	0,350
6	Төзелеш	92-633-412-116 ОП-МП-6	1,510
	Яңсыбы авылы		5,28
1	И. Хәйретдинова	92-633-412-106 ОП-МП-1	2,215
2	Пионерлар	92-633-412-106 ОП-МП-2	1,445
3	Майская	92-633-412-106 ОП-МП-3	0,740
4	Яшьләр	92-633-412-106 ОП-МП-4	0,880
	Иске Юрт авылы		2,54
1	Үзәк	92-633-412-111 ОП-МП-1	1,035
2	Тау асты	92-633-412-111 ОП-МП-2	0,300
3	Майская	92-633-412-111 ОП-МП-3	1,206

Транспорт инфраструктурасы объектлары белән заманча тәмин ителешне анализлау. Зур Кукмара авыл жирлеге территориясендә 2021 елга жиңел һәм йөк автомобильләре саны 944 берәмлек тәшкил итә, шул исәптән жиңел автомобильләр – 920, йөк автомобильләре – 24 һәм алга таба үсеш тенденциясе бар.

5. ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫН ҮСТЕРҮНЕҢ ПРИНЦИПИАЛЬ ВАРИАНТЛАРЫ ҺӘМ МАКСАТЧАН КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕ БУЕНЧА БӘЯЛӘУ

Шәхси торак төзелеше өчен территорияләр арту сәбәпле, урам-юл челтәренә йөкләнеш артачак.

Тышкы автомобиль юллары челтәрен үстерү буенча проект карарлары поселокларны тотрыклы эчке һәм тышкы транспорт элементләре белән тәмин итә торган жирле эһәмияттәге автомобиль юлларына ремонт чараларын үткәрүдән гыйбарәт.

ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫН ҮСТЕРҮНЕҢ МАКСАТЧАН КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕ

Зур Кукмара авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасы системасының максатчан индикаторлары һәм үсеш күрсәткечләре.

3 нче таблица

Индикаторлар төркеме	Күрсәткеч	Үлчәү берәмлеге	2022	2023	2024	2025	2026-2030
Халык өчен транспорт хезмәтләреннән файдалану мөмкинлеге критерийлары	Автомобиль урамнары һәм юллар системасы	км	45,056	45,056	45,056	45,056	45,056
Урам-юл челтәрен үстерүгә ихтыяж күрсәткечләре	Урам-юл челтәренең гомуми озынлыгы	км	16,18	16,18	16,18	16,18	16,18
Урам-юл челтәре кулланучыларын колачлау дәрәжәсе күрсәткечләре	Транспорт белән тәмин ителеш	Берәмлек/1000 кеше	991	996	998	1002	1006
	Юл хәрәкәте иминлеге	%	100	100	100	100	100
Урам-юл челтәренең ышанычлылыгы күрсәткечләре	Челтәрләрне реконструкцияләү күләме (бер ел эчендә)*	км	0	0	0	0	0

6. ЖИРЛЕКНЕҢ ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫН ҮСТЕРҮ БУЕНЧА ЧАРАЛАРНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУ ИСЕМЛЕГЕ ҺӘМ ЧИРАТЫ.

Генплан нигезендә, жирлекнең кирәкле транспорт элементәсен тәмин итә торган һәм билгеләнеше һәм параметрлары буенча классификацияләнгән, үсеш килүче

транспорт агымнарын, шулай ук тышкы автомобиль юлларына чыгуны тээмин итэ торган урам-юл челтэренен гамэлдәге структурасын саклап калып, автомобиль урамнары һәм юллары системасын булдыру күздә тотыла.

Торак пунктларда транспорт элемтәсенен куркынычсызлыгын, өзлексезлеген һәм уңайлылыгын тээмин итү өчен, Генераль план нигезендә урамнар һәм юллар төзү каралган.

Урам һәм юл категорияләрен СП 42.13330.2011 «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү. СНиП 2.07.01-89 актуальләштерелгән редакциясе» 9 нчы таблицада китерелгән классификация нигезендә билгеләргә кирәк

- төп (главные) урамнар;
- торак төзелешендәге урамнар: төп (основные);
- торак төзелешендәге урамнар: икенче дәрәжәле;

№ п-п	Автомобиль юлы яки урам исеме	Озынлыгы, км				Автомобиль юлы классы	Автомобиль юлы категориясе
		Барлыг ы	Шул исәптән				
			а/б	Щеб, грав.	Грунт		
	Село Большой Кукмор						
1.	Тау асты	0,495	0,495			гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
2	Норма	0,515	0,515			гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
3	Яшьләр	0,495		0,495		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
4	Яр	0,500	0,15	0,350		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
5	Яшел	0,150		0,150		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
6	Эшчеләр	0,840		0,840		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
7.	Күңелле	0,600	0,600			гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
8	Тимер юл	0,890		0,890		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
9	Киров	1,100		1,100		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
10	Елга	0,630		0,630		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
11	Ленин	1,060	1,060			гади типтагы юл	Төп урам, торак төзелешендәге урам
12	Мәктәп	1,720	1,720			гади типтагы юл	Төп урам, торак төзелешендәге урам
13	Октябрьская	0,830		0,830		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
14	Вахитова	0,440	0,220	0,220		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
15	Тукай	0,390	0,390			гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам

16	Колхоз	0,670	0,100	0,570		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
17	Майская	0,595	0,200	0,395		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
18	Парк	0,280		0,280		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
19	Яр	0,530		0,530		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
20	җади Такташ	0,280		0,280		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
21	Муса Жәлил	0,280		0,280		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
22	Көнбатыш	0,270		0,270		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
23	Гафиятуллина	0,250		0,250		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
24	М. Гафури	0,230		0,230		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
25	Гагарин	0,160		0,160		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
26	1 Май	0,160		0,160		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
27	Пионерлар	0,170		0,170		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
28	Спорт	0,160		0,160		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
29	Комсомол	0,190		0,190		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
30	Хәсән Туфан	0,550		0,550		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
31.	Сәйдәшев Ур	0,175		0,175		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
32.	Ғабдулла Алиш	0,500			0,500	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
33.	Каюм Насыри	0,615			0,615	гади типтагы юл	Төп урам, торак төзелешендәге урам
34.	Фәнис Яруллин	0,430			0,430	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам

35.	Урманлы	1,395	0,150	0,945	0,300	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
36.	Нагорная	1,295			1,295	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
37	Л. Толстой	0,905			0,905	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
38	Мичурин	0,560			0,560	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
39	Гадел Кутуй	0,545			0,545	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
40	Гали Ильясов	0,730			0,730	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
41	Илһам Шакиров	0,730			0,730	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
42	Ломоносов	0,850			0,850	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
43	Пушкин Урамы	0,210			0,210	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
44	Рәниф Шәрипов	0,500			0,500	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
45	Галиәскәр Камал	0,615			0,615	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
46	Хөсәен Ямашев	0,685			0,685	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
47	Рөстәм Яхин	0,615			0,615	гади типтагы юл	Торак төзелешендәге урам
48	Зөлфәт Хәким	0,750			0,750	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
49	Тажи Гыйззәт	0,600			0,600	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
50	Рабит Батулла	0,350			0,350	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
51	Гомәр Бәширов	1,280			1,280	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
52	Сара Садыкова	2,015			2,015	гади типтагы юл	Төп урам, торак төзелешендәге урам
53	Сибгат Хәким	1,140			1,140	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам

54	Карьер	0,090			0,090	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
55	Бакый Урманче	1,380			1,380	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
56	Марсель Сәлимжанов	0,850			0,850	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
57	Хәйдәр Бигичев	1,245			1,245	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
58	Аяз Гыйләжев	0,150			0,150	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
59	Гөлшат Зәйнәшева	0,150			0,150	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
60	Әмирхан Еники	0,185			0,185	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
61	Шәрип Мөлеков	0,160			0,160	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
62	Илдар Юзеев	0,150			0,150	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
63	Шәриф Камал	0,120			0,120	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
64	Наратлы	0,670			0,670	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
	п.Жилой Рудник						
1	Үзәк	0,900		0,900		гади типтагы юл	Төп урам, торак төзелешендәге урам
2	Наратлы	0,330		0,130	0,200	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
3	Урманлы	0,100		0,100		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
4	Чишмәле тыкрыгы	0,370		0,370		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
5	Гафиятуллин проспекты	0,350		0,350		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
6	Төзелеш	1,510		1,510		гади типтагы юл	Төп урам, торак төзелешендәге урам
	с.Янцобино					гади типтагы юл	

1	И. Хэйретдинова	2,215		2,215		гади типтагы юл	Төп урам, торак төзелешендәге урам
2	Пионерлар	1,445		1,445		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
3	Май	0,740		0,740		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
4	Яшьләр	0,880		0,880		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
Д.Иске-Юрт							
1	Үзәк	1,035	0,710	0,32		гади типтагы юл	Төп урам, торак төзелешендәге урам
2	Тау асты	0,300		0,300		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
3	Май	1,206		1,206		гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам

Урам-юл челтәренең тәкъдим ителгән структурасы транспорт проблемаларын мөмкин кадәр хәл итә: торак пунктларны кирәкле элемент белән тәмин итә, төбәк автоюлларына уңайлы чыгу мөмкинлеген тәмин итә, шулай ук, торак төзелешен әйләнәп үтәп, йөк һәм авыл хужалыгы транспорты хәрәкәте проблемасын хәл итә.

Транспорт инфраструктурасын үстерү буенча чаралар транспорт инфраструктурасы объектларын үстерүгә булган ихтыяжлар нигезендә түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- жирле эһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын һәм алардагы ясалма корылмаларны паспортлаштыру һәм кадастр исәбенә алу;

- жирле эһәмияттәге гомуми файдаланудагы хужасыз автомобиль юлларын һәм аларга ясалма корылмаларны муниципаль милеккә рәсмиләштерү;

- жирле эһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын һәм андагы ясалма корылмаларны агымдагы ремонтлау;

күрсәткечләре, категорияләренә карап, юлларның эксплуатацион характеристикаларына карата стандартлар таләпләренә туры килә торган юл-урам челтәре участкаларын саклау,

- Зур Кукмара авыл жирлегенең генераль планы нигезендә юл-урам челтәрен төзү;

- жирле эһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын һәм андагы ясалма корылмаларны капитал ремонтлау;

- жирлек территориясендә юл хәрәкәтен оештыру проектын эшләү;

- жирлек территориясендә юл хәрәкәтен оештыру проектын кертү;

- жирлек торак пунктларының үзәк өлешендә каты өслекле жаяүлеләр тротуарлары ясау

;

– торак пунктлар арасында велосипед маршрутларын оештыру.

7. ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫ ҮСЕШЕ ЧАРАЛАРЫН ФИНАНСЛАУ КҮЛӘМНӘРЕН ҺӘМ ЧЫГАНАКЛАРЫН БӘЯЛӘУ

2022-2030 елларга Зур Кукмара авыл жирлегенең урам-юл челтәре объектларын модернизацияләү буенча беренчел чараларга кирәкле акчаларның гомуми күләме 450 мең сум тәшкил итә.

транспорт инфраструктурасы буенча инвестицияләрнең план күләмен тормышка ашырыла торган һәм тормышка ашыру планлаштырыла торган урам-юл челтәрен үстерү проектларын исәпкә алып, шулай ук аларның финанс кертемнәренә булган өстенлекле ихтыяжларын исәпкә алып бүлү 2022 – 2030 елларга эшләнган. Алынган нәтижәләр (2022 ел бәяләре белән)

5 нче таблица

Зур Кукмара авыл жирлегенең Транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын тормышка ашыру чорына инвестицияләр күләмен бүлү, мең сум.

№т/б	Хезмәт төрләре	Программаны тормышка ашыруга инвестицияләр					Барлығы
		2022	2023	2024	2024	2026-2030	
1	Юлларны ремонтлау	3000	3000	3000	3000	3000	30000
2	Юлларны карап тоту	2000	2000	2000	2000	2000	20000
3	Яктырту	550	550	550	550	550	5750

Транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын тормышка ашыруга акчаларны хак куеп бүлү (оценочное распределение денежных средств) (2021 ел бәяләре белән)

6 нчы таблица

Зур Кукмара авыл жирлеге программасын тормышка ашыруга акча жәлеп итү чыганақлары, мең сум

№т/б	Атамасы	Барлык дәрәжәдәге	Шул исәптән,	Шул исәптән, ТР	Шул исәптән,	Шул исәптән, бюджеттан

		бюджетлар һәм шәхси инвесторлар	федераль бюджет	бюджеты	жирле бюджет	тыш чыганақлар
1	Юлларны ремонтлау	3000	0	2400	600	0
2	Юлларны карап тоту	2000	0	1600	400	0
3	Яктырту	550	0	550	0	0

8. ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫ ҮСЕШЕ ЧАРАЛАРЫНЫҢ НӘТИЖӘЛЕЛЕГЕН БӘЯЛӘУ

Программа чараларын тормышка ашыру нәтижәлелеген комплекслы бәяләү аны гамәлгә ашыру вакыты дәвамында һәм аны тормышка ашыру тәмамланганнан соң ел саен гамәлгә ашырыла һәм үз эченә муниципаль программа чараларының үтәләше дәрәжәсен бәяләүне һәм муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләүне ала.

- жирлекнең транспорт инфраструктурасын үстерү;
- тормыш эшчәнлегенә башка өлкәләре белән балансланган һәм координацияләнгән;
- социаль-иқтисадый үсеш өчен шартлар формалаштыру;
- юл хәрәкәте иминлеген арттыру;
- халыкка, иқтисадый эшчәнлек алып баручы юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә транспорт хезмәте күрсәтүнең нәтижәлеге сыйфаты;
- жирлекнең әйләнә-тирә мохитенә транспорт инфраструктурасының тискәре йогынтысын киметү.

9. ЗУР КУКМАРА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫ ОБЪЕКТЛАРЫН ПРОЕКТЛАУ, ТӨЗҮ, РЕКОНСТРУКЦИЯЛӘУ ӨЛКӘСЕНДӘ ИНСТИТУЦИОН ҮЗГӘРТҮЛӘР, ЭШЧӘНЛЕКНЕ ХОКУКЫЙ ҺӘМ МӘГЪЛУМАТИ ТӘӘМИН ИТҮНЕ КАМИЛЛӘШТЕРҮ БУЕНЧА ТӘКЪДИМНӘР

Кукмара муниципаль районы Башкарма комитеты, Зур Кукмара авыл жирлеге башкарма комитеты Программа чараларын тормышка ашыру барышын гомуми контрольдә тоту, шулай ук Программаны тормышка ашыру барышында оештыру, методик һәм контроль функцияләр башкара:

- чараларны финанслау күлэмнәрен һәм чыганаclarын аныклап, Программаны гамәлгә ашыру буенча ел саен үткәрелә торган чаралар планын эшләү;
- программа чараларын тормышка ашыруны вакыты, эчтәлеге, финанс чыгымнары һәм ресурслар буенча контрольдә тоту;
- программа чаралары комплексын гамәлгә ашыру буенча эшне методик, мәгълүмати һәм оештыру ягыннан тәмин итү.

Программаны тормышка ашыру кысаларында институциональ үзгәрешләр күздә тотылмый. Идарә структурасын, шулай ук транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү өлкәсендә эшчәнлекне тормышка ашырганда үзара бәйләнешләрнең характерын үзгәрешсез калдыру күздә тотыла.

Зур Кукмара авыл жирлегә территориясендә транспорт инфраструктурасын үстерүнең Программаның максатчан күрсәткечләренә ирешүгә юнәлдерелгән норматив-хокукый һәм мәгълүмати тәмин ителешен камилләштерү барышында Россия Федерациясенең региональ һәм федераль законнарына даими мониторинг нигезендә шәһәр төзелеше проектлары нормативларына вакытында үзгәрешләр кертүне тәмин итәргә кирәк.

Әлеге Программа транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларына карата таләпләрне һәм рекомендацияләрне регламентый торган законнар, карарлар, күрсәтмәләр, методик рекомендацияләр һәм башка норматив-хокукый актлар үз көченә кергәндә корректировкаканырга яисә яңадан каралырга тиеш.

Максатчан индикаторларны һәм күрсәткечләрне, куелган максатларга ирешү динамикасына һәм темпларына, тышкы мохиттә үзгәрешләргә, социаль-иқтисадый шартларга һәм башка факторларга бәйле рәвештә корректировкакалау мөмкинлеге карала.

Программаны мәгълүмат белән тәмин итү массакуләм мәгълүмат чаралары, ижтимагый берләшмәләр һәм оешмалар өчен дә, аерым гражданныр өчен дә программаны тормышка ашыру барышы һәм аның аерым чаралары турында мәгълүматның транспарантлыгы принцибын үтәп гамәлгә ашырыла.

Әлеге Программа «Жирлекләрнең, шәһәр округларының Транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында» Россия Федерациясә Хөкүмәтенең 2015 елның 25 декабрендәге 1440 номерлы карары нигезендә эшләнган.

Жирлекләрнең һәм шәһәр округларының транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларын эшләү һәм раслау мониторингын гамәлгә ашыру тәртибе Россия Транспорт министрлыгының 2016 елның 26 маендагы 131 номерлы боерыгы белән билгеләнган.